

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Політологія»

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри політології
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Липчук Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	+380979944482
Е-mail викладача	oksana.lypchuk@pnu.edu.ua oxana-lypchuk@ukr.net
Формат дисципліни	Вибіркова дисципліна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	понеділок 15.00 год. – 17.00 год.

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства і закономірності її функціонування. Програма курсу розкриває зміст політичних інститутів та процесів, характеризує сучасну державу як базовий елемент політичної системи та політичного режиму, покликана формувати політичну свідомість та політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Політологія» є надання студентам наукових знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, політичної свідомості та політичної культури, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців, що мають політично-моральну громадянську позицію, розвиток політичного мислення.

Завдання: вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- історію зародження і розвитку політології,
- предмет та структуру політичної науки,
- інструментарій політології: понятійно-категоріальний апарат, методи, принципи, функції, закони,
- сутність та зміст політичного життя, місце та роль політики в житті сучасного суспільства,
- інституціональні (політичні інститути, політична влада, політична система, політичний режим, політичні партії) та соціокультурні аспекти політики,
- специфіку функціонування політичного ринку та його складових елементів,
- особливості існуючих у світовій політичній практиці типів виборчих систем,
- тонкощі виборчої інженерії як легального засобу впливу на виборчий процес,

-причини зародження, сутність, типологію та шляхи врегулювання політичних конфліктів.

вміти:

- володіти поняттями і термінами сучасної політичної науки,
- вміло користуватися джерелами та фаховою політологічною літературою,
- застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, аналізуючи сучасні актуальні проблеми політичного життя України та інших країн світу,
- створювати навколо себе атмосферу політичної толерантності, вести політичні дискусії та аргументовано відстоювати власну громадянську позицію з врахуванням норм моралі, етики і політичної культури.

4. Компетентності

- Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, щоб виявляти проблеми територіальної організації суспільного виробництва, природокористування і виробляти рішення щодо їх усунення; здатність вчитися; автономія;
- Здатність вдосконалювати власне навчання і виконання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок;
- Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування знань з природничих дисциплін та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті;
- Дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень з природничих наук на соціальну сферу; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність; здатність до критичного мислення, навички обдумування; міцне знання професії на практиці;
- Здатність описати широке коло географічних об'єктів та явищ, починаючи від глобальних та закінчуючи процесами, що відбуваються на мікрорівні (фацій, елементарних суспільно-географічних систем).

5. Результати навчання

- Знання основних категорій і концепцій фізичної та суспільної географії;
- Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів;
- Поглиблені знання про принципи структурної й функціональної організації географічних об'єктів, явищ і процесів, професійне володіння методами систематизації, типології та класифікації.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 3 кредити, 90 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	106 Географія	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	-------	----------------	-------------	------------------

	заняття			
Тема 1. Предмет і методологія науки про політику.	лекція 2 год., семінарське заняття 2 год.	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год Питання для дискусії: 1. Складіть схему: політологія як наука і як навчальна дисципліна. 2. Виберіть і проаналізуйте різноманітні визначення політики та політології. Яке з них, на ваш погляд, найбільш вдале. 3. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку політичної науки в Україні.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількома студентами – 20 балів за індивідуальне завдання).	Згідно розкладу http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Тема 2. Політична влада.	лекція 2 год., семінарське заняття 2 год.	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год Питання для дискусії: 1. Складіть схему за такими параметрами: влада державна і влада політична, спільне і відмінне. 2. Назвіть і охарактеризуйте основні риси політичної, державної влади в умовах тоталітаризму? 3. Проаналізуйте проблеми легітимності української влади. 4. Порівняйте, як досягається легітимність політичної влади у демократичних, тоталітарних державах та державах перехідного типу	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількома студентами – 20 балів за індивідуальне завдання).	Згідно розкладу
Тема 3. Політична система суспільства.	лекція 2 год.	підготовка конспекту лекції 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу
Тема 4.	лекція,	підготовка конспекту	5 б. (вибірково,	Згідно розкладу

Демократія в політичному житті суспільства.	2 год	лекції 2 год.	під час опитування на семінарі).	
Тема 5. Держава як основний інститут політичної системи.	семінарське заняття 2 год.	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.;</p> <p>підготовка індивідуального завдання</p> <p>Питання для дискусії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На основі Конституції України складіть схему державного устрою нашої держави. 2. Назвіть і дайте коротку характеристику форм державного устрою різних країн (Україна, Республіка Польща, США, ФРН, Російська Федерація). 3. За яких причин держава може втратити свій суверенітет? 4. Назвіть основні цілі і функції соціальної держави. Які передумови є необхідними для формування соціальної держави? 5. Чи стали засоби масової інформації інститутом громадянського суспільства в Україні? Чи має Україна успіхи у формуванні громадянського суспільства? 	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількох студентами – 30 балів за індивідуальне завдання).	Згідно розкладу
Тема 6. Політичні режими.	семінарське заняття 2 год.	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.;</p> <p>підготовка індивідуального</p>	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за	Згідно розкладу

		<p>завдання</p> <p>Питання для дискусії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте ознаки авторитаризму. Чи може авторитарний режим відігравати позитивну роль в історії? Наведіть приклади. 2. Який політичний режим існує в сучасній Україні? Аргументуйте свою відповідь. 3. Які причини виникнення тоталітарного режиму в Італії у 20-х рр. XX ст. та Німеччині у 30-х рр. XX ст.? Які прояви мав режим у цих країнах? Чим сучасна демократія відрізняється від античної? 	<p>бажанням кількома студентами – 30 балів за індивідуальне завдання).</p>	
Тема 7. Політичні ідеології сучасності.	лекція 2 год	підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год. проаналізувати ідеологію клерикалізму	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу
Тема 8. Вибори і виборчі системи.	лекція 2 год	підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу
Тема 9. Політичні партії, партійні системи та громадсько-політичні об'єднання.	семінарське заняття 2 год.	підготовка конспекту семінарського заняття, 2 год.; індивідуальна робота – підготовка та захист студентами реферату з обраної теми, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу
Тема 10. Політичні еліти та політичне лідерство.	семінарське заняття 2 год.	підготовка конспекту семінарського заняття, 2 год. Питання для дискусії: 1. Який тип лідера (за політичним стилем) може бути корисним для сучасної України? 2. Охарактеризуйте формування політичної еліти в сучасній Україні.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі). 30 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної	Згідно розкладу

			3. Наскільки справедливим є твердження, що лідерство – функція ситуації? Наведіть приклади того, як видатні особистості використовували ситуацію для особистого звеличення.	роботи).	
Тема Політична свідомість політична культура	11. і	семінарське заняття 2 год.	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.; підготовка індивідуального завдання Питання для дискусії: 1. Визначте роль громадської думки в політичній свідомості суспільства. 2. З'ясуйте основні фактори формування політичної культури в сучасній Україні. 3. Дослідіть зміст і характер формування політичної свідомості в сучасному українському суспільстві.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)	Згідно розкладу
Тема Етнонаціональні відносини в політичному житті суспільства	12. в	лекція 2 год.	підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу
Тема Світовий політичний процес.	13.	лекція 2 год.	підготовка конспекту лекції 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів (вересень – грудень 2019 р.): 1) усні відповіді на семінарських заняттях – 30 балів; 2) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми – 30 балів;
-----------------------------------	---

	3) контрольна робота – 40 балів; Підсумковий контроль – залік (грудень 2019 р.): Сумарна кількість – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	<p>Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали впливають на виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з даної дисципліни. На контрольну роботу виносяться 4 завдання: 3 – теоретичні, 1 – на знання термінів. Всі завдання оцінюються за десятибальною шкалою. Робота виконується на аркушах А – 4 доступним для сприйняття почерком. Теоретичні питання завершуються коротким висновком з окресленої проблематики.</p> <p>Реферативна робота об'ємом 10 сторінок також виконується на аркушах А – 4. Структура написання реферату: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначення основних параметрів викладу матеріалу; наведення ілюстрованого матеріалу, що підтверджує аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури. У випадку глибокого розкриття проблеми з відображенням авторської позиції реферат оцінюється 30 балами; обґрунтоване розкриття теми – 28 – 30 балів; неповне розкриття теми – 12 – 22 балів; високий рівень компілятивності – 10 – 12 балів; розкриття лише одного аспекту дослідженого предмету – 0 – 10 бали.</p>
Семінарські заняття	<p>Тема 1. Предмет і методологія науки про політику (2 год.)</p> <p>Тема 2. Політична влада (2 год.)</p> <p>Тема 3. Держава як основний інститут політичної системи. (2 год.)</p> <p>Тема 4. Політичні режими (2 год.)</p> <p>Тема 5. Політичні партії, партійні системи та громадсько-політичні об'єднання(2 год.).</p> <p>Тема 6. Політичні еліти і політичне лідерство.(2 год.)</p>
	Тема 7. Вибори та виборчі системи (2 год.)
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <p>1) змісту питань планів семінарських занять (вересень – грудень 2019 р.). Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять.</p> <p>2) одна індивідуальна робота протягом вересня– грудня 2019 р. Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) тієї чи іншої індивідуальної роботи.</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (заліку) у грудні 2019р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей».</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру, комбінований
Програмові вимоги для складання заліку з дисципліни	https://d-learn.pnu.edu.ua/

8. Політика курсу

Політика курсу «Політологія» передбачає перездачу усіх пропущених занять та незадовільних оцінок. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважної причини, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та перездачі індивідуальних робіт – понеділок 15.00 год. – 17.00 год. Підставою для звільнення студентів від відпрацювання пропущених занять з поважної причини є медична довідка або заява студента погоджена у деканаті. У випадку плагіату, виявів академічної недобропорядності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентів (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення

9. Рекомендована література

1. Аляєв Г.Є. Політологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Полтава: АСМІ, 2007. – 280 с.
2. Арон Р. Демократия и тоталитаризм. – М., 1993.
3. Арон Р. Мир і війна між націями. – К.: Юніверс, 2000. – 686 с.
4. Бенетон Ф. Введение в политическую науку / Пер. с фр. – М.: Издательство „Весь мир”, 2002. – 368 с.
5. Бодуен Ж. Вступ до політології / (Пер. з фр. О.Марштуненко) – К.: Основи, 1995. – 174 с.
6. Вебер Макс. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. – К.: Основи, 1998. – С. 173-191.
7. Власть в жизни и наука о власти. Словарь-справочник / Под общ. ред. з.д.н. РФ, проф. В.Ф.Халипова – М.: Витязь, 2004 г. – 440 с.
8. Гаджиев К.С. Введение в политическую философию: Учебное пособие. – М.: «Логос», 2004. – 336 с.
9. Гаджиев К.С. Политология. Учебник для высших учебных заведений. – М.: Университетская книга, «Логос», 2006. – 488 с.
10. Горбач Олександр, Демчишак Руслан Політологія: навчальний посібник. – Львів: ЛДІНТУ ім. В. Чорновола, 2011.-264 с.
11. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / За заг.ред. Ф.М.Рудича. – К.: Парламентське вид-во, 2006. – 412 с.
12. Демократія: Антологія / Упорядник О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – ХХVІІІ+1108 с.
13. Зеленько Г. І., Політична еліта в країнах Центрально-Східної Європи / Політика в особах. Монографія. / За заг. ред. Ф.М. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 2008. - С. 321 – 342.
14. Зеленько Г. І., Формування і забезпечення діяльності політичної партії / Прикладна політологія: навч. посіб. / За ред. В.П. Горбатенка. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – С. 135 – 155.
15. Кирилюк Ф.М. Історія політології: Підручник для вищих навчальних закладів. – К.: Знання України, 2001. – 535 с.
16. Климкова І. І. Вибори і виборчі системи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Климкова, М. А. Остапенко ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом (МАУП). - К. : Персонал, 2011. - 159 с.
17. Конституція України: Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Просвіта, 1996. – 80 с.
18. Конституція України. Зі змінами внесеними рішенням Верховної ради „Про внесення змін та доповнень до Конституції України від 8.12.2004. № ІУ-2222. К., 2004.
19. Короткий оксфордський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І.Макліна, А.Макмілана. – К.: Вид-во – Основи, 2005. – 789 с.
20. Макар Ю. І. Україна в міжнародних організаціях : навч. посібн / Ю. І. Макар, Б. П. Гдичинський, В. Ю. Макар та ін. – Чернівці : Прут, 2009. – 880 с.
21. Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. Партологія: Навчальний посібник / За ред. М.І.Обушного. – К.: Арістей, 2006. – 432 с.
22. Парсон Вейн. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики: Пер. з англ. – К.: Вид.дім – Києво-Могилянська академія, 2006. – 549 с.

23. Петренко В.В. Політична мова як засіб маніпулятивного впливу: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 177 с.
24. Політична система сучасної України: Особливості становлення, тенденції розвитку. – Київ, 2002.
25. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна. – К. : Генеза, 2004. – 736 с.
26. Політологія : підручн. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук та ін. – Х. : Право, 2013. – 416 с.
27. Політологія : підручн. для студентів вищ. навч. закладів / за ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка; В.Г. Антоненко, В.Д. Бабкін, О.В. Бабкіна та ін.. - 3- є вид., перероб., доп.. - К.: Академія, 2010. - 567 с.
28. Політологія: історія та методологія. За заг.редакцією проф.Ф.М. Кирилюка. К. – Здоров'я. – К., 2000. – 632 с.
29. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер'янов, І.В. Алексеєнко, С.С. Андреев та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд.), Ю.С. Шемшученко та ін. – К., 2004. – 428 с.
30. Політичні партії у виборах: теорія та практика виборчої кампанії : навчально-методичний посібник. – К. : Знання, 2012. – 373 с.
31. Половко О.О. Особливості політичного тероризму в сучасному суспільстві: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 189 с.
32. Потульницький В.А. Історія української політології: Концепції державності в українській зарубіжній історико-політичній науці. – К., 1992. – 232 с.
33. Потульницький В.А. Теорія української політології. Курс лекцій. – К., 1993. – 192с.
34. Романюк А. Партії та електоральна політика / А. Романюк. – Львів : Астролябія, 2005. – 366с.
35. Рудич Ф.М. Політологія. Курс лекцій. К., - 2000. – 200 с.
36. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – 2-е вид., стереотип. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
37. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. - К., 1996.
38. Рябов С.Г. Політологія: словник понять і термінів. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Видавничий дім „КМ Академія”, 2001. – 256 с. – (Сер. „Книга НаУКМА”).
39. Рябов С. Політика як суспільне явище // Політологічні читання. – 1994. – № 2. – С. 23-28.
40. Сарторі Джовані. Порівняльна конституційна інженерія. Дослідження структур, мотивів і результатів. – К., 2001. - 224 с.
41. Скиба В., Горбатенко В., Туренко В. Вступ до політології. Екскурс в історію правничо-політичної думки. – К., 1998.
42. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под. общ.ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2005. – 592 с.
43. Сучасна західна політологія. Короткий нарис історії й теорії: Конспект лекції /Упорядн. А.В.Місуно, В.В. Братаніч. – К., 1991.
44. Токвіль А. Про демократію в Америці. – К., 1999.
45. Українська політологія: витоки та еволюція: Навч.посібник / За ред. Ф.М. Кирилюк. – К., 1995.
46. Філософія політики: Короткий енцикл. словник / Авт. – упоряд.: Андрущенко В.П. та ін. – К.: Знання України, 2002. – 670 с.
47. Шаповал В.Н. Зарубіжний парламентаризм. – К., 1993.
48. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002. – 576 с

49. Щедрова Г.П., Барановський Ф.В., Новакова О.В., Пашина Н.П. та ін. Основи політології :: навч. посібн. [Електронний ресурс] - Луганськ: вид-во СНУ ім. 4 В.Даля, 2005. - 170с. – Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-71.html> 11.
50. Юрій М. Ф. Політологія [Текст] : підручн. / М. Ф. Юрій. – К. : Дакор, 2006. – 217 с.

Викладач:

_____

Липчук О.І.